

JOSIP PL. ŠUFFLAY

PROFESOR ZAGREBAČKE AKADEMIJE

Obitelj Šufflay starinom je iz Wirtemburške ili Saske, te je došla u XV. stoljeću u Hrvatsku. Kad je bar. Krsto Ungnad iza g. 1565. potjerao Leonarda Grubera iz Samobora, zaposjeo je i samoborske bakrene rude (Rude) i onamo, protjeravši stare rudare, doveo rudare iz Wirtemburške. Bili su to Hans Mathesen, Gerhard Lang, **Mihalj Sufflei**, Hans Dolthaler i Petar Resz. Bili su iskusni rudari. Taj Mihalj Sufflei, bio bi prvi nam poznati predj Šufflay-a. Moguće je njegovo prezime nastalo po njegovom zanimanju »sufflator« ili onaj koji je pirio vatru u rudničkim talionicama. God. 1673. dobila je jedna grana Šufflaya ugarsko hrvatsko plemstvo i nazivlje se »od Otruševca«, zacijelo po selu svoga obitavanja. **Martin Šufflay**, preselio se pe negdje početkom XVII. stoljeća iz Otruševca u Samobor, gdje se je nastanio i stekao kuću i zemlje. Od onoga Martina potječe Josip Šufflay, kao i njegova braća Antun, Josip i Filip, bratučed Franjo, kao i **Alojzije Šufflay**, djed našeg neprežaljenoga učenjaka i historičara **dra Milana Šufflay-a**.

Josip Šufflay rodio se u Samoboru 29. siječnja 1788. od oca Antuna i majke Ane Doltar (odvjetak Dolthaleri koji je došao iz Würtenberske). Otac mu je bio gradjan samoborski, ekonom i mlinar, a umro je od ujeda zmiije, koja ga je ujela kad je okretao konoplju, koja se sušila na suncu.

Početne nauke učio je u Samoboru, a gimnaziju u Zagrebu. God. 1799.—1800. polazio je u Zagrebu akademiju II. godište filozofije i 14. rujna 1800. dobio svjedodžbu s »eminencijom«.

God. 1800.—1813. učio je pravo na peštanskom sveučilištu, u koje je vrijeme svršio sva četiri tečaja i 16. kolovoza 1803. dobio svjedodžbu s »emencijom«. Dekanom mu je bio poznati profesor Albert Barić, a profesorima poznati pravnik i pisac Emerik Kelemen. 26. siječnja 1804. položio je u Pešti odvjjetnički ispit, na istom je sveučilištu 22. listopada 1799. promoviran na čast doktora filozofije i slobodnih umijeća (philosophiae et artium liberalium).

Skoro na to posta profesorom na zagrebačkoj akademiji.

God. 1815. 25. srpnja kupio je Josip Šufflay zidanu kuću u Zagrebu, u Mletačkoj ulici, kojoj je s istoka bila kuća Stjepana Majana, postolara i Mate Macha, sa zapada Mletačka ulica, a sa sjevera kuća fiškala Danila pl. Baboka Vukšinečkoga. (Arh. grada Zagreba: Protok. Fassiones 1815. str. 441).

Već g. 1816. bio je Šufflay ravnatelj narodnih škola (scholarum nationalium direktor). Iste je godine 13. prosinca primljen u gradjanstvo grada

Zagreba, plativši pristojbu od 12 for. (arh. grada Zagreba: Catastrum civium). Bio je tada, kako je u matici gradjana ubilježeno, 36 godina star.

G. 1817. kupio je od Ivana Solarića za 270 for. neke zemlje na teritoriju grada Zagreba (grad. arh. Prot. fassion. 1817. str. 534).

Poslije je postao podravnateljem zagrebačke akademije (prodirector). Na tom mjestu pokazao se vrlo marnim, naročito je mnogo radio na umnožavanju zbirki. Tako je 12. ožujka 1838. dobio od kapetana Sabljaka veliku zbirku ruda i nešto starih novaca s teritorija vojne krajine. Kako iz njegova pisma vidima, činilo mu je to neopisivu radost, jer se umnožio »muzej akademije«.

Josip Šufflay

Eva Šufflay supruga Josipova

Mjeseca siječnja 1842. teško je obolio, te je 29. t. mj. napisao svoju oporuku, u kojoj se navode njegova djeca Tito, Amalija, koja se je udala za Arsenija pl. Beloševića, vlastelina u Karavarošu u Zagorju, arkivara, pradjeda u Zagrebu danas živućega dr. Otona pl. Beloševića. Spominje se i njegova supruga Eva rođena Vranić, kojoj je namijenio doživotno uživanje svoje kuće u Mletačkoj ulici. (Grad. arh.: Testamenta 1842. str. 714.). Umro je 30. siječnja 1842. Njegova je oporuke deponirana kod grada i otvorena istoga dana. Pokopan je u profesorskoj grobnici crkve sv. Katarine.

Josipov sin **Tito** bio je svećenik, i poslije kapelan u Krapini. Bijaše čovjek vrlo ekscentričan i nestašan. Poslije je primljen u kotorsku biskupiju, ali se skanjivao onamo poći. Zbog toga je senjski biskup Mirko Ožegović pisao kanoniku zagrebačkomu Franji Šufflay-u (bratiću Josipovu) i

savjetovao, da Tito svakako podje u Kotor i da se pametnije vlada nego ovdje, pošto bi u Kotoru mogao polučiti bolju sreću. Što više, on bi mogao u Kotor sobom povući u druge Hrvate. Svakako je vrlo hrvatski rodoljub, biskup senjski mislio na ojačanje hrvatske svijesti u kotorskoj biskupiji.

Po pričnaju Josipova brata **Filipa Šufflaya**, vlastelina u Brlogu na Kupi, a djeda pisca ovih redaka, bio je Josip Šufflay čovjek vrlo učen i zaslužan ne samo po narodne škole, već i po akademiju. Bio je vrstan profesor i prijatelj školske mladeži. Sakupio je veliku knjižnicu, iz koje je Filip Šufflay dobio dosta knjiga, a ostalo je dano akademskoj knjižnici. Bio je nepovjerljiv prema magjarskoj i austrijskoj politici, mnogo je naginjao »hrvatskoj ideji«. Bio je vrlo pobožan čovjek, te rado obavljao vjerske dužnosti i nikad nije legao spavati, a da nije klečeći se molio, a tad bi znao reći »finivi diem, gratis tibi domine«. Glazbu je osobito volio i stekao zasluge za zagrebački »Musikverein«, osnovan 8. svibnja 1827., te je 2. prosinca 1836. postao njegovim začasnim članom.

Uživao je veliko poštovanje sa strane svakooga, koji ga je poznao, naročito sa strane svojih drugova profesora, a s braćom i rodnom se je vrlo dobro slagao, a mnoge je i potpomagao. Vele, da je svake subote u svojoj kući nahranio sedam siromaka, a ni jedan prosjak nije otišao s njegovih vrata, a da nije dobio milostinju. Filip, njegov brat je pripovijedao, da je na njegovom sprovodu bila »cela prošecija petlarov«.

Obiteljska predaja kaže, da je Josipova supruga **Eva** bila vrlo energična žena, i da je Josip bio upravo »pod papučom«. Bila je ali vrlo štedljiva i kreposna žena, te bi često rekla za ovo ili ono »to sem ja priskrbela«. Kad je 1837. Josipov brat Filip kupovao imanje Brlog, posudila mu je šurjakinja Eva 200 dukata, koje joj je Filip skoro i povratio. Nu kad je jednom dolazio k bratu bila je Eva upravo na prozoru i počela na nj vikati: »Filip, a gdje su moji cekini?« »Ergnaden (Euer gnaden) pak se im vre povernul«. Ona je to bila zaboravila. Pošto se ta afera zbila u prisuću više prolaznika, bio je Filip Šufflay kruto povrijeđen, pak nije nekoliko godina dolazio k bratu. Konačno je ipak uspjelo Josipu da svoju ženu pomiri s Filipom. Od toga vremena, bi Eva, gotovo svaki put kad bi Filip došao, dala mu po nekoliko dukata uz riječi »To ti je za decu...« (Moguće da je zaboravila što je prije već dala).

Josipa Šufflay-a i njegovu ženu naslikao je (g. 1841.) znameniti i odličan slavenski slikar Mihalj Stroy, koji je u to vrijeme mnogo portreta izradio u Zagrebu. Oba portreta ustupio sam narodnom muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, gdje se sada nalaze. Drugi portret isto takav sa oznakom »Stroy 1841.« nalazi se u muzeju grada Zagreba.¹⁾

¹⁾ Svi podaci, osim naznačenih, crpjeni su iz moga obiteljskoga arkiva, koji čuvam od gotovo svog dječakoga doba, dok je to prije čuvao moj djed Filip Šufflay. E. L.